

КОРОТКІ ПОВІДОМЛЕННЯ

УДК 796.071.2+796.41
ББК 75.3

*Леонід Хананаєв, Орест Шумелда,
Ліліана Таран, Юрій Тодер*

Віктор Чукарін
(до 90-річчя від дня народження)

ЧУКАРІН Віктор Іванович народився 9 листопада 1921 року в місті Маріуполь. Майстер спорту зі спортивної гімнастики (1940), заслужений майстер спорту (1951), абсолютний чемпіон Олімпійських ігор з гімнастики (1952, 1956), чемпіон світу (1954), СРСР у багатоборстві, окремих вправах, командних змаганнях (1948–1956). Тренер олімпійської команди гімнастів Радянського Союзу в 1972 році, доцент Львівського державного інституту фізичної культури.

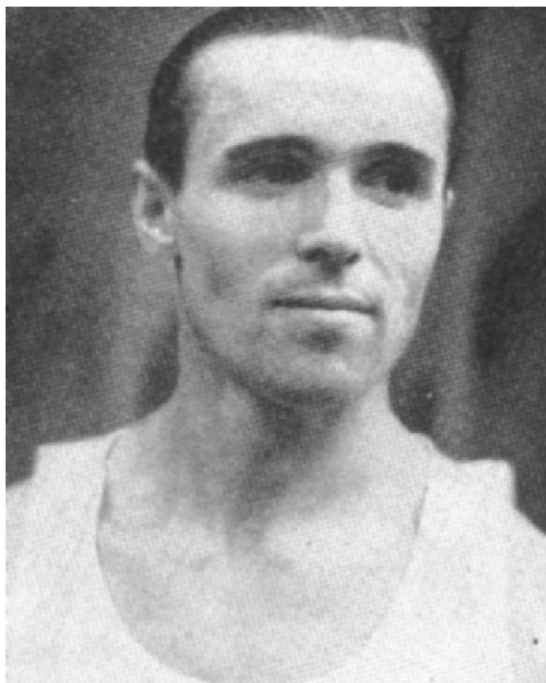

Фото 1. Віктор Чукарін – студент Львівського державного інституту фізичної культури (1947 р.)

Спортивною гімнастикою Віктор Чукарін почав займатися рано, у шкільній гімнастичній секції. Пізніше він з теплотою згадував свого шкільного вчителя фізичної культури Віталія Полікарповича Поповича, який через свій предмет залучав учнів до розуміння історії, літератури та життя.

Після сьомого класу Віктор навчався спочатку в металургійному технікумі Маріуполя, а потім у Київському училищі фізичної культури, де продовжував систематичні заняття спортивною гімнастикою. Про успіхи Віктора Чукаріна в ті роки можна судити з того, що напередодні Великої Вітчизняної війни він виконав норму майстра спорту СРСР з гімнастики й отримав посвідчення про присвоєння звання майстра спорту, яке він зберігав як найдорожчий документ.

Під час Другої світової війни Віктор Чукарін воював в артилерійській частині. Потрапив в оточення, а потім у полон. У концтаборі “Занд-бостель” на півночі Німеччини він був в’язнем №10491. Чотири роки перебував Віктор у цьому пеклі, залишився живим, не в останню чергу завдяки доброму фізичному розвитку й спортивній підго-

товці. Після війни повернувся до Маріуполя. Довгий час відновлював спортивну форму, а 1946 року вступив на 1 курс Львівського державного інституту фізичної культури (нині Львівський державний університет фізичної культури). Посилено тренувався за своєю системою, яку розробляв довгі роки під керівництвом тренера Петра Тимофійовича Собенка. В.Чукаріна стали залучати до участі в змаганнях зі спортивної гімнастики, спочатку в місті Львів, а потім і в Україні. На республіканському та Всесоюзному рівнях йому довелося змагатись із такими визнаними гімнастами, як Аджат Ібадулаєв (Київ), Микола Серий (Москва), Дмитро Леонкін (Львів), Володимир Лаврущенко (Москва), Михайло Дмитрієв (Харків) та іншими. 1948 року Віктор Чукарін стає чемпіоном Радянського Союзу в багатоборстві, а 1949 року – чемпіоном у вправах на коні, у 1948–1949 роках В.Чукарін розділив 1-ше місце з Аджатом Ібадулаєвим у вправах на брусах, а 1949 року стає абсолютним чемпіоном Радянського Союзу в цьому виді спортивної гімнастики.

У вправах на перекладині впродовж тривалого часу домінували гімнасти Тбілісі (Олександр Джорджадзе, 1939, 1943), Ленінграда (Олег Бормоткін, 1940, 1948), Києва (Аджат Ібадулаєв, 1944–1946, 1950; Владлен Пліско, 1952), Москви (Володимир Лаврущенко, 1947). У 1952 і в 1953 р. чемпіоном Радянського Союзу стає Віктор Чукарін – випускник Львівського державного інституту фізичної культури.

У наступні роки чемпіонами Радянського Союзу з гімнастичного багатоборства були випускники Київського інституту фізичного виховання і спорту Борис Шахлін (1958, 1964) та Юрій Тітов (1961).

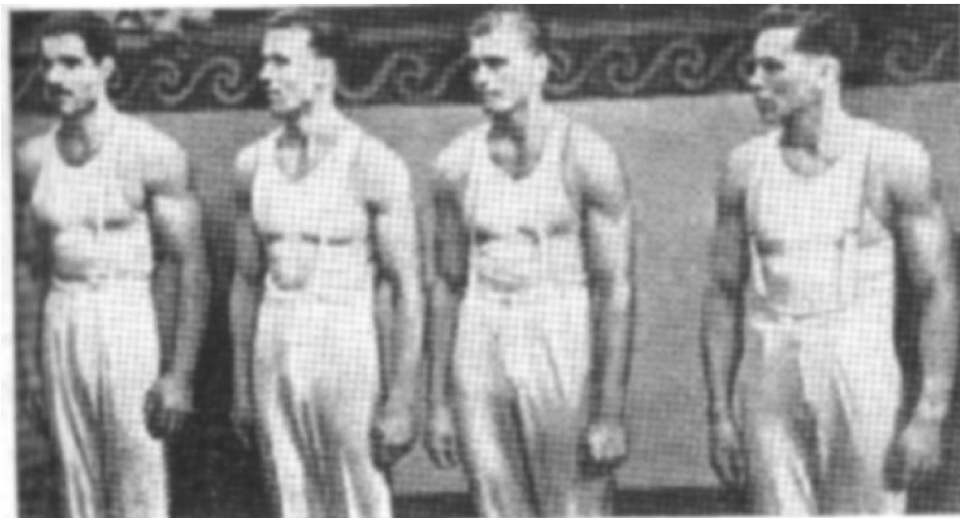

Фото 2. На фото зліва направо: Альберт Азарян, Віктор Чукарін, Борис Шахлін, Юрій Тітов

Віктор Чукарін, студент зі Львова, бере участь у Всесвітніх фестивалях молоді і студентів (Угорщина, НДР), де в гімнастиці займає провідні місця.

1952 року в складі радянської спортивної делегації взяв участь у XV Олімпіаді в Гельсінкі й став абсолютним олімпійським чемпіоном зі спортивної гімнастики. 1954 року він узяв участь у чемпіонаті світу й став чемпіоном. У 35 років В.І.Чукарін, викладач Львівського державного інституту фізичної культури, узяв участь у XVI Олімпіаді (Мельбурн, 1956) і став олімпійським чемпіоном удруге.

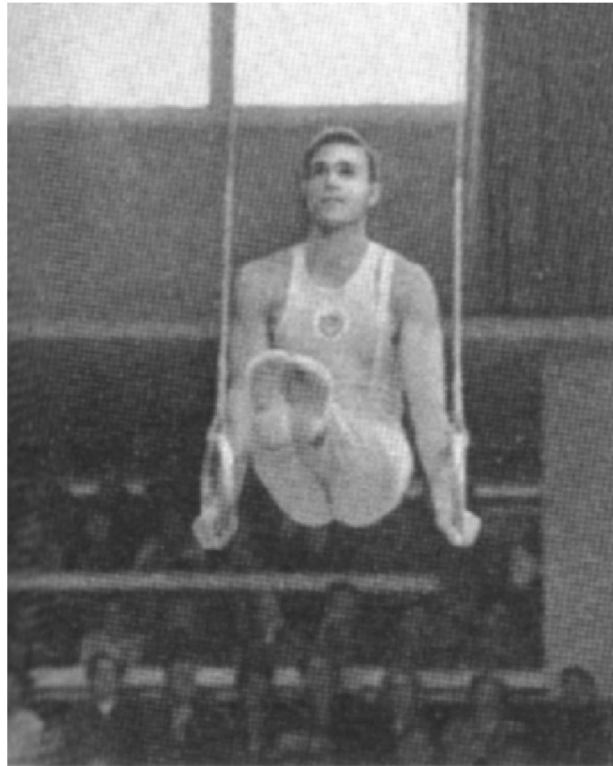

Фото 3. В.І.Чукарін під час тренування на кільцях

У наступні роки Віктор Чукарін перейшов на тренерську й викладацьку роботу, брав участь у суддівстві змагань з гімнастики на престижних змаганнях у СРСР і за кордоном.

Заслуги Віктора Чукаріна були відзначені державними нагородами та золотими (10), срібними (3), бронзовими (2) медалями XV (1952) і XVI (1956) Олімпійських ігор та чемпіонату світу (1954).

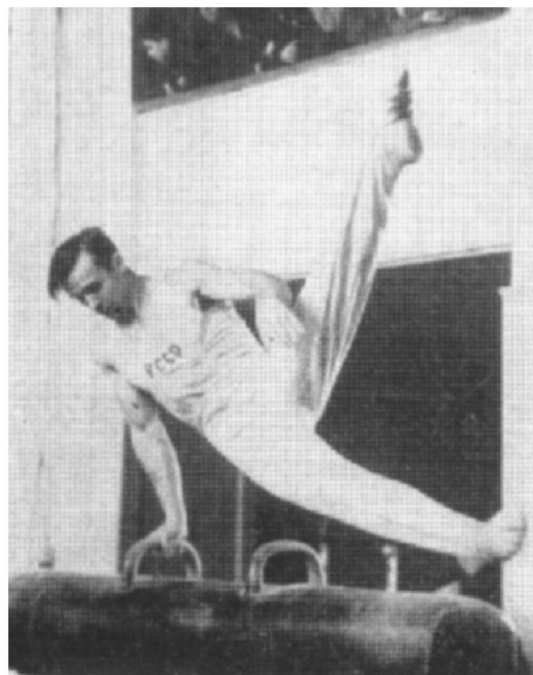

Фото 4. Вправа на коні у виконанні В.І.Чукаріна

Віктор Іванович Чукарін був демократичним у спілкуванні з колегами й студентами, щиро передавав свій безцінний досвід гімнаста й педагога на практичних заняттях і лекціях. 1972 року в Мюнхені Віктор Іванович був тренером нашої олімпійської команди гімнастів.

Що ж характерне для життя і діяльності Віктора Чукаріна? Ми відзначаємо його надзвичайну скромність, велику зосередженість і волю в досягненні поставленої мети. Життя й діяльність Віктора Івановича Чукаріна – зразок для наслідування молодими спортсменами, які бажають досягти великих успіхів у житті та спорті.

Помер В.І.Чукарін 25 серпня 1984 року.

Віктор Іванович Чукарін не забутий, як про це думають деякі особи, далекі від спорту вищих досягнень.

Ім'я Віктора Чукаріна вписане золотими літерами в історію олімпійського та світового спорту.

Одну з вулиць Львова названо на честь В.І.Чукаріна.

В Україні Віктор Іванович Чукарін живе в спортивних досягненнях, у пам'яті учнів і послідовників.

В.І.Чукарін та Івано-Франківський технікум фізичного виховання. Визнаний спортсмен, олімпійський чемпіон, чемпіон світу Віктор Іванович Чукарін надавав методичну й консультативну допомогу викладачам гімнастики Івано-Франківського технікуму фізичного виховання (нині вищий навчальний заклад II рівня акредитації Івано-Франківський коледж фізичного виховання).

Фото 5. В.І.Чукарін (у центрі) і викладачі Івано-Франківського технікуму фізичного виховання Б.М.Габчук і В.С.Мурлікін (1978 р.)

Багаточисленні учні Віктора Івановича Чукаріна, а серед них – Богдан Михайлович Дебенко, Іван Гарасимович Карпович, Ліліана Теодорівна Таран, Ярослав Олександрович Турковський, Орест Євстахійович Шумелда, багато років працюють викладачами в Івано-Франківському коледжі фізичного виховання. Вони підтверджують значення сумлінного ставлення до виконання фізичних вправ, великої праці під час тренувань, стійкості під час змагань і волі до перемоги, як і заповідав їхній знаменитий учитель.

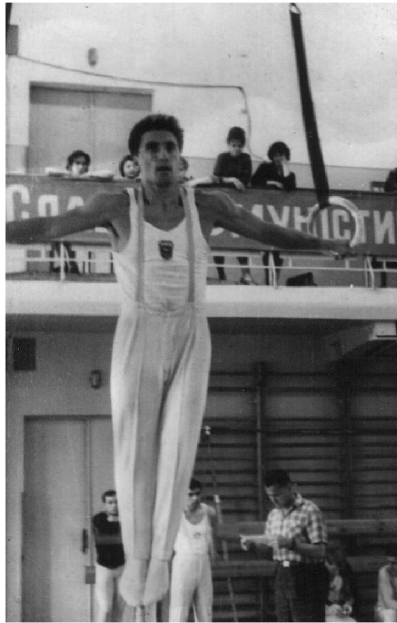

Фото 6. Вправу на кільцях виконує учень Віктора Чукаріна – Орест Шумелда, студент II курсу Львівського державного інституту фізичної культури (1960 р.)

1. Енциклопедія олімпійського спорту України / за ред. В. М. Платонова. – К., 2005. – 463 с.
2. Пашинин В. А. Победный путь : Документальная повесть о заслуженном мастере спорта В. И. Чукарине / В. А. Пашинин. – М. : Физкультура и спорт, 1978. – 199 с.
3. Сон А. М. Спортивная гимнастика в цифрах и фактах / Сон А. М., Бирюк В. А. – К. : Здоров'я, 1984. – 136 с.
4. Режим доступу : www.wikipedia.com.